

Energiasta vaihtoehto elintarviketuotannolle

Ilkka P. Laurila, tutkimusjohtaja, MTT

Ensi vuonna voimaan astuva tukiuudistus, viljan alhaiset tuottajahinnat ja mahdollisesti myös sokeriuudistus vapauttavat peltoalaa elintarviketuotannosta. Mitä tilalle? Ainakin kesantoalan ennakoidaan kasvavan. Entä uudet kasvit?

Energiantuotannosta saattaa tulla maataloudelle merkittävä vaihtoehto, sillä ilmastopimuksiin perustuva päästökauppa, öljyn kallistuminen ja ympäristövaatimusten kiristyminen takaavat sen, että uusiutuvien energianlähteiden tarve kasvaa. Puu ja hake, peltobiomassa, biokaasu ja kierrätyspolttoaineet tarjoavat maaseudulle työtä samalla kun energian huolto-omavaraisuus paranee. Verotuksella on ratkaiseva merkitys sille, miten biopoltonesteitä tullaan käyttämään liikenteessä. Kotieläintilojen kasvu ja alueellinen keskittyminen parantavat lannan energiakäytön mahdollisuuksia.

Tähän asti ruokohelven ja muun peltoenergian tuottaminen ei ole ollut viljelijöille erityisen houkutteleva vaihtoehto. Tilanne on kuitenkin muuttumassa. Viljelyala vastaa nyt 0,5 prosenttia peltoalastamme, mutta osuus kasvaa nopeasti. Jos kannustimet ovat kohdallaan, energiaa voidaan jonakin päivänä tuottaa jopa 10 prosentilla peltoalastamme.

Energiantuotanto on vaihtoehto lähinnä viljalle ja kesannolle. Siten energiaratkaisuilla on merkitystä rehuviljan ylitarjonnalle samoin kuin kesannon määrälle. Tilatuen käyttöönotto todennäköisesti vähentää vilja-alaa ja kasvattaa

kesantoalaa. Jos energiakasveihin käytettävä peltoala jatkaa nopeaa kasvuaan, vähenevä viljantuotanto ei täydellä painollaan kasvata kesantoalaa, joka nyt vastaa 10 prosenttia peltoalasta.

Tutkimus on ollut keskeinen moottori, jolla ruokohelpi on noussut merkittäväksi energiakasviksi. Tutkimustuloksia esitellään tässäkin liitteessä. Mutta tutkimus yksin ei riitä. Neuvonta ja uusia mahdollisuuksia hakevat yrittäjät täydentävät ketjun, jolla yhteiskunnan kehitystä eteenpäin puskevat uudistukset toteutetaan. Jalostusketjun päässä on tässä tapauksessa energian kuluttaja, joka ehkä tietämättään hyötyy vuosia kestäneestä tutkimuksesta. Kun kyse on siirtymisestä kestäväen energiatalouden suuntaan, hyötyjinä ovat myös tulevat sukupolvet.

Pellolla tapahtuvalla energiantuotannolla on merkitystä maaseudun elinvoimalle. Se tukee yrittäjyyttä ja sitä kautta työllisyyttä. Se tukee elintarvikeketjun energiaomavaraisuutta ja sitä kautta taloudellista ja ekologista kestävyttä. Tutkimusta tehdään tällä saralla entistä määrätietoisemmin. Tutkimusteemoina ovat hajautetut energiajärjestelmät maaseudulla ja elintarvikeketjussa, peltobiomassan tehokkaat tuotantomenetelmät ja hyödyntämismallit sekä elintarvikeketjun uudet uusiokäyttöt tuotteet ja niiden markkinat.

Uudet tuotantosuunnat ovat tervetulleita, kun perinteisten tuotantosuuntien kannattavuus pysyy heikkona. Energiantuotantoon sisältyy merkittävä potentiaali. Myös muita vaihtoehtoja on. Tässä liitteessä esitellään niistä esimerkkejä. Rohdos- ja maustekasvit tarjoavat vaihtoehtoja joukolle viljelijöitä. Viljelyn edellytyksenä on kiinteä yhteistyö jalostavan teollisuuden kanssa.

Lisätiedot: ilkka.p.laurila@mtt.fi
puh. (03) 4188 2230